Izstāde

LIECĪBU APKOPOJUMS PAR DZIESMUSVĒTKIEM NOVADĀ!

Biedrība Lauku partnerība "Lielupe" kopš 2020. gada īsteno iniciatīvu "Kopdare". Tās mērķis ir stiprināt demokrātiju, sarunu kultūru un pilsonisko apziņu, īstenojot dažādus iedzīvotāju līdzdalības pasākumus un izglītojošas aktivitātes Jelgavas novadā. Līdz šim īstenotas iedzīvotāju apkaimes darbnīcas, iedzīvotāju debates ar politiķiem, demokrātijas festivāls un iedzīvotāju forums. Tuvāk par īstenoto – tīmekļvietnē www.kopdare.lv.

Turpinot stiprināt iedzīvotāju līdzdalību un vēlmi kopīgi darboties savā apkaimē, aicinājām iedzīvotājus iesaistīties "Kopdares" akcijā "Apkoposim liecības par dziesmusvētku tradīcijām novadā!". Ar šo aktivitāti iesaistījām iedzīvotājus pilsoniskajās aktivitātēs kultūrvēstures jomā.

Pateicamies ikvienam, kas iesaistījās liecību vākšanā!

Aicinām nesteidzīgi izstaigāt un iepazīties ar savākto materiālu apkopojumu šajā izstādē, kas stāsta par dziesmusvētkiem novadā cauri laikiem!

Biedrība Lauku partnerība "Lielupe"

Izstādē ietverti materiāli no "Kopdares" akcijā "Apkoposim liecības par dziesmusvētku tradīcijām novadā!" iedzīvotāju vāktajām liecībām, no Kalnciema muzeja un Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja krājumiem, Dāvja Beitlera, Zigrīdas Folkmanes, Voldemāra Valtera un citiem ģimenes albumiem, kolekcionāra Edgara Bindemaņa kolekcijas, Dzirnieku, Jēkabnieku, Lielvircavas, Ūziņu un Zaļenieku bibliotēku un Lielplatones pagasta Tautas nama vākumiem, kā arī Jelgavas novada pašvaldības arhīva

Izstādes autors – Dāvis Beitlers

Izstādes iekārtošanu finansē Jelgavas novada pašvaldība

Vēstures liecību vākšana un apkopošana īstenota projektā "Līdzdalības un pilsoniskās aktivitātes paaugstināšana Jelgavas un Ozolnieku novados", kuru finansē Islande, Lihtenšteina un Norvēģija caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds".

Dziesmu un deju svētki – ne tikai Mežaparkā!

Dziesmusvētki Jelgavas novadā cauri laikiem

Kad domājam par dziesmusvētkiem, droši vien vispirms iedomājamies lielos svētkus Rīgā, Mežaparkā – gan Vispārējos, gan skolu jaunatnei domātos. Esam dzirdējuši arī par dažādiem zonālajiem svētkiem, kuros apvienojas dažu novadu dziedātāji un dejotāji. Taču retāk mums nāk prātā mazie jeb lokālie dziesmusvētki, kuros kopā nākuši dažkārt vien nedaudzi kori vai deju kopas. Taču mazie svētki ir ļoti nozīmīga dziesmusvētku tradīcijas daļa – līdzās amatiermākslas skatēm tie bijuši galvenie sadziedāšanās un sadejošanās gara uzturētāji lielo svētku starplaikā.

Daudzi lokālie dziesmusvētki notikuši arī Jelgavas novada pagastos. Kā zināms, novads veidojies ap Jelgavu – Zemgales metropoli, reiz arī Kurzemes hercogistes galvaspilsētu un vēlāk Kurzemes guberņas pārvaldes mājvietu. 1895. gadā Jelgavā izskanēja vienīgie lielie dziesmusvētki, kas notikuši ārpus Rīgas, – IV Vispārējie latviešu dziesmu un mūzikas svētki. Tāpat Jelgavā norisušas vairākas Zemgales dziesmu dienas, no kurām pirmā – jau 1872. gadā, gadu pirms I Vispārējiem latviešu dziedāšanas svētkiem. Tomēr vēl mazliet agrāk dziesmusvētki nosvinēti tieši laukos pie Jelgavas, mūsdienu Jelgavas novadā – 1868. gadā Kroņvircavā jeb tagadējā Vircavā (toreiz Dobeles, bet vēlāk Jelgavas apriņķī, tad rajonā). Un tikai divus gadus vēlāk, 1870. gadā, izskanēja Kurzemes guberņas dziesmusvētki Dobelē, kurus bieži daudzina par pirmajiem Daugavas kreisajā krastā – mūsdienu Latvijas daļā, kas iekļauj Kurzemi, Zemgali un Sēliju.

Vircavas vēsturiskais centrs. Vircavnieki var lepoties, ka viņu pagastā – tālaika pagastskolas teritorijā – notikuši pirmie dziedāšanas svētki Daugavas kreisajā krastā, pat ja tie bijuši pavisam nelieli – vien ar apmēram 60 dziedoņiem kopkorī un ap 300 dalībniekiem kopā, ieskaitot klausītājus. 20. gs. 20.–30. gadu foto

Mūsdienu Jelgavas novadā (vēsturiskā Jelgavas apriņķa daļā) un savulaik rajonā mazie dziesmusvētki noritējuši ne vienā vien pagastā un ciemā: 1868. gadā – Kroņa Vircavā jeb Kroņvircavā (Vircavā), 1871. gadā – Sodu Sesavā (Sesavā), 1927., 1939. un vairākkārt pēc Otrā pasaules kara – Elejā, 1931. un 1935. gadā Zaļeniekos, 1932. un 1934. gadā – Ūziņu ciemā Jēkabnieku (mūsdienās Zaļenieku) pagastā. Ir ziņas arī par dziesmusvētkiem Vilces pagastā, taču tās vēl būtu jāpārbauda.

Mazo dziesmusvētku stāstā īpaši jāizceļ Eleja – tās muižas parks daudzas desmitgades pulcējis dziedātājus un dejotājus kā starpkaru laikā, tā padomju un pēcpadomju gados. Un reizēm šie svētki pulcējuši ne vien lielos, bet arī mazos: jau 1925. gadā Elejas parkā notika dziedāšanas svētki apkaimes skolēniem.

Pirmie Elejas novada dziesmu svētki (pieaugušajiem) 1927. gada jūlijā. Tajos piedalījās Bauskas, Bramberģes, Bērzmuižas, Ceraukstes, Elejas, Kalnciema, Lielvircavas, Līvbērzes, Rundāles, Svētes, Sesavas, Svitenes, Vircavas un Jelgavas kori ar apmēram pieciem simtiem dziedātāju. Attēlā virsdiriģents Teodors Reiters ar Bauskas draudzes kori

Sestdien, 24. decembrī 1938. g. ZEMGALES

Novada dziesmu svētki un lūgums koriem

Jaunā Elejas lauksaimniecības biedrība ar vietējo aizsargu nodaļu nodomājušas nākošajā vasarā kopīgi sarīkot Elejā 2. novada dziesmu svētkus. Kā zināms, pirmie šādi svētki Elejā un vispār Zemgalē uz laukiem notika 1927. gada vasarā. Šos svētkus rīkoja tagad likvidētā Elejas izglītības biedrība, un tajos piedalījās ar apm. 500 dziedātājiem Reitera vadībā 15 jaukti kori: Elejas izglītības biedrības, Bauskas baznīcas, Svētes sadraudzīgās biedrības, Sesavas pagasta, Bramberģes sadraudzīgās biedrības „Līgo", Ceraukstes dziedoņu, Muzikas biedrības „Lira", Lielvircavas-Skursteņu izglītības biedrības, Bērzmuižas izglītības biedrības „Zieds", Švitenes pagasta, Rundāles I pak. pamatskolas, Valsts darbinieku arodbiedrības Jelgavas nodaļas, Līvbērzes „Dziesmu kronis", Kalnciema izglītības biedrības „Rīts" un Vircavas draudzes koris. Droši viens otrs no šiem koriem garajā starplaikā būs likvidējies, bet to vietā daudzi jauni kori nākuši klāt, sevišķi pie aizsargu vienībām pilsētās un laukos.

Nākošajā gadā no šiem pirmajiem svētkiem būs pagājuši 12 gadi, kas ir pilnīgi pietiekošs starplaiks, lai rīkotu 2. novada svētkus.

Šajā sakarībā svētku rīkotāji ar patiesu sirsnību aicina un lūdz korus no Jelgavas-Bauskas apriņķiem — pilsētām un laukiem — atkal uz kopīgu, vienotu darbu — daiņu svētkiem Elejā nākošajā vasarā — jūlija vidū. Koru vadītāji, kā arī aizsargu nodaļu un biedrību priekšnieki tiek laipni lūgti iespējami drīzākā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 10. janvārim iesūtīt rakstisku piekrišanu par piedalīšanos ar saviem koriem sarīkojamos svētkos Lauksaimniecības biedrības pilnvarotam Elejas pag. sekretāram A. Strautiņam Elejā tāļrunis Eleja 7. Pieteicoties jāuzdod biedrības vai organizācijas nosaukums pie kā koris pastāv, diriģenta vārds, uzvārds un adrese, kā arī dziedātāju skaits.

Visiem to koru diriģentiem, kas nodomājuši piedalīties svētkos jāierodas uz apspriedi 15. janvārī, plkst. 13 Jelgavā, aizsargu namā, Pasta ielā 34.

A/S. Latv
(pilnos ap
Rigā
un viņas nodaļas: Liepājā, Jelgavā, Daugavp
paziņo,
pazeminājusi
un turpn
No kr
1) par vekseļu diskontu .....
2) „ visiem pārējiem aizdevur
3) „ visāda veida galvojumier
4) „ eksportpreču tratu diskor
No pri
5) par vekseļu diskontu .....
6) „ visiem pārējiem aizdevur
7) „ visāda veida galvojumier
Tekoši rēķini: Cent
Latvijas bankā..... 46
Pasta tek. rēķ. d..... 45
Adrese telegramam:
Latkredits
11953

Laikraksts "Zemgales Balss" 1938. gada 24. decembrī

Koru gājiens uz muižas parku Elejas novada Otrajos dziesmusvētkos 1939. gada augustā. Redzami kori no Jēkabniekiem un Zaļeniekiem

Ūziņu koristi Elejas dziesmusvētkos 1939. gadā

Zaļenieku kora sopräni svētkos Elejā 1939. gadā

Ūziņu novada pirmie dziesmu svētki jeb dziesmu diena Jēkabnieku (mūsdienās Zaļenieku) pagasta Ūziņu ciema Jekstu līcī – pļavā Svētes upes ielokā – 1932. gada jūlijā. Pasākumu, kurā piedalījušies 14 koru (it kā apmēram 500 dziedātāju), rīkoja pagasta aizsargi, tādēļ formāli dziesmu diena dēvēta arī par Jēkabnieku aizsargu svētkiem. Virsdiriģents – Jēkabs Mediņš. Šis foto nācis no Vircavas pagasta koristes albuma, un tieši Vircavas koris allaž spīdējis ar savu sniegumu plašā apkaimē

Ūziņu novada Otrie dziesmu svētki jeb Jēkabnieku aizsargu svētki Jekstu līcī 1934. gada jūlijā ar 16 koru līdzdalību. Arī šoreiz virsdiriģenta godā bija Jēkabs Mediņš

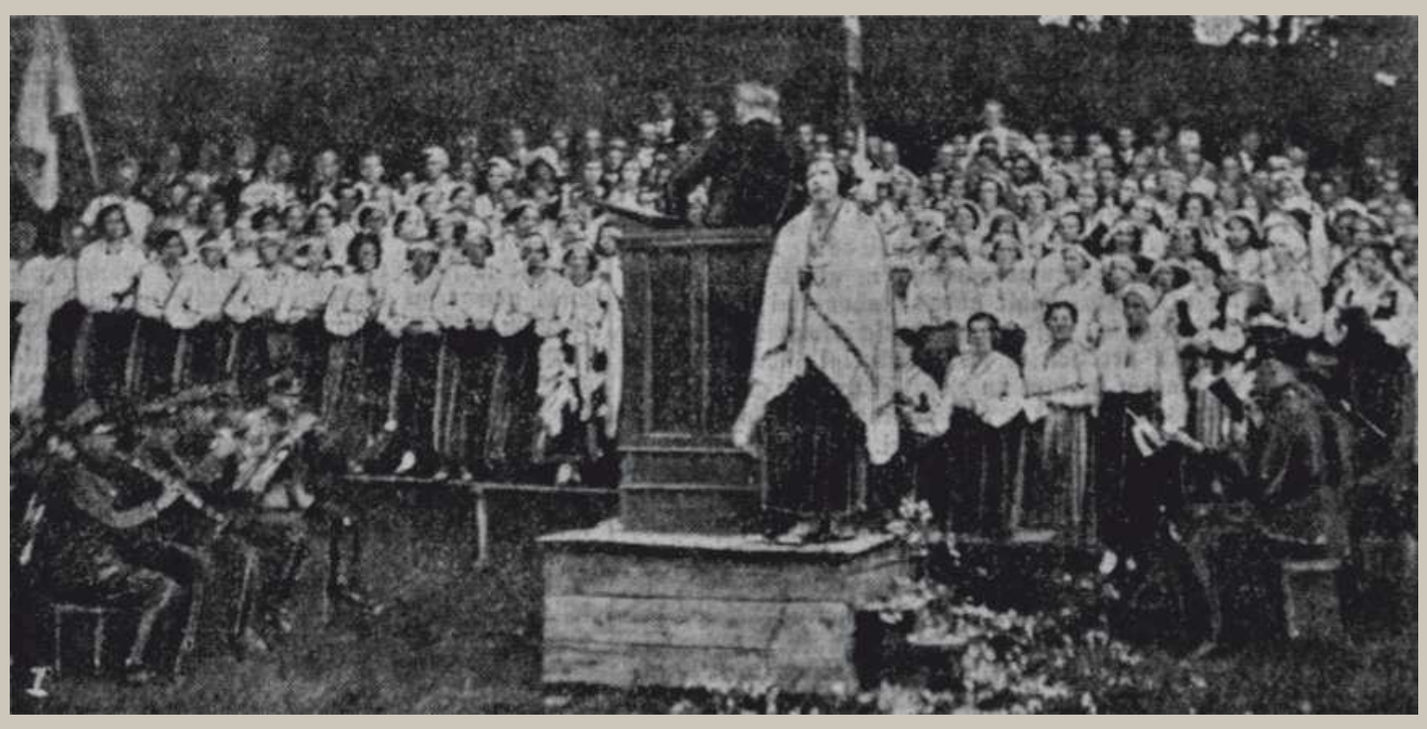

Kopkoris un soliste Marija Žubure-Vintere Ūziņos 1934. gadā (no laikraksta "Jaunākās Ziņas" 1934. gada 18. jūlijā)

Apvienotais koris dziesmu dienā Zaļeniekos 1935. gada jūlijā. Svētkus greznoja 17 koru un soprāns Marija Žubure-Vintere. Virsdiriģents Jēkabs Mediņš

Ūziņos un Zaļeniekos notikušo dziedāšanas svētku virsdiriģents, izcilais Jelgavas mūzikas darbinieks (ērģelnieks, diriģents, komponists, pedagogs) Jēkabs Mediņš (1885–1971). Viņš spēlējis vadošu lomu starpkaru laika Jelgavas un apriņķa mūzikas dzīvē un apkaimes dziesmusvētku mākslinieciskajā vadībā.

1930. gada foto

Virsdiriģents Jēkabs Mediņš kopkora priekšā dziesmusvētkos kādā no Jelgavas apriņķa pagastiem 20. gs. 30. gados. Šī iespaidīgā fotogrāfija, kura glabājas Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeja krājumā, ir nedaudz noslēpumaina – tās anotācijā minēts Vilces pagasts, proti, "dziesmu svētki Vilces pagastā" un to uzņēmis fotogrāfs Vilis Buķevics no Vilces pagasta Gaidu mājām, taču līdz šim nav izdevies atrast nekādas ziņas, ka arī Vilcē šādi mazie dziesmusvētki būtu izskanējuši, pat ja vilceniekiem pieder skaistā Vilces grava, kurā tamlīdzīgi festivāli noteikti varētu būt notikuši. Varbūt šis foto tomēr tapis no Vilces diezgan netālajos Zaļeniekos? Tā varētu būt. Tomēr nedz 1931., nedz 1935. gada svētki tie arī nav – tas diezgan skaidrs. Bet kas tad? Un vai tribīnē stāvošais kungs varētu būt ministrs Vilis Gulbis?

Padomju laikā pēc Otrā pasaules kara Eleja kļuva par pastāvīgu vietu, kur rīkot kopīgus dziesmusvētkus mūsdienu Jelgavas novada pagastiem. Elejai jau kopš starpkaru Latvijas laika sākumiem ir bijis kāds "trumpis" jeb priekšrocība šādu svētku rīkošanā – skaistais muižas parks, kuram līdzīga nav nekur apkaimē un kurā varēja atrast arī vietu estrādei. Dziesmusvētki Elejā pirms Otrā pasaules kara norisa nelielās pagaidu estrādēs, kā jau tas bija ierasts daudzviet Latvijas laukos. Bet piecus gadus pēc kara – 1950. gada vasarā – tapa lielāka un pirmā pastāvīgā estrāde.

1950. gada vasarā uzceltās Elejas parka estrādes kopskats. 1957. gada foto

Jaunā estrāde, protams, pavēra gluži jaunas iespējas deju un dziesmu festivālu rīkošanā. Uz jaunas estrādes celtniecību pamudināja ierosme tā paša 1950. gada 16. jūlijā sarīkot plašu dziesmu dienu toreizējam Elejas rajonam – ceļā uz XI Vispārējiem latviešu dziesmu svētkiem Rīgā. Eleja, kā tagad varbūt grūti iedomāties, tolaik bija centrs veseliem 17 (vēlāk 12) pagastiem jeb, kā toreiz teica, ciemiem. Elejas rajons pastāvēja no 1950. līdz 1956. gadam, bet vēlāk šie ciemi iekļāvās Jelgavas, Bauskas un Auces rajonos. Pati Eleja palika Jelgavas rajonā – Jelgavas novada priekštecī.

1950. gadā Elejas rajonā darbojās 12 pieaugušo koru ar 450 dziedātājiem un 15 skolu koru ar 430 dalībniekiem, kā arī rajona pūtēju orķestris ar 30 muzikantiem. Rajonā darbojās arī četras tautisko deju kopas, un par labāko no tām jau pirms svētkiem tika atzīta Jēkabnieku ciema deju kopa jeb kolektīvs.

Svētku reizē godalgotās Jēkabnieku deju kopas pārstāvji koncerta mēģinājumā Elejas dziesmusvētkos 1950. gadā. Tas bija pirmais pasākums jaunuzceltajā estrādē

SLAVA LENINA-STALINA PARTIJAI
PADOMJU LATVIJA MŪŽOS LAI DZĪVO, SPOŽA LAI PADOMJU VAIŅAGĀ NIROZ
DARBĀ, DZIESMĀ DZĪVI KALSI,
ZIEDĒSI KĀ PAVASARS,
JO DZIRD TAGAD TAVŪ BALSI
KREMĻA TORŅU ZVAIGŽŅU STARS.

Koncertā

Atpūtas brīdis

20. gs. 50. gadu vidū tradicionāli kļuva dažādi festivāli Elejas parka estrādē – jaunatnes svētki, dziesmu un deju svētki vasarā. Šajos festivālos līdzās pieaugušajiem piedalījās arī skolēni, kuri blakus lielajiem gan bija krietnā mazākumā.

Dziesmusvētku koncertdaļu arī padomju laikā allaž ievadīja gājiens. Domājams, 1954. gada foto

Domājams, 1954. gads.
Gājienā – gan kolektīvu nosaukumi, gan politiski saukļi un simbolika

1954. gada dziesmusvētkos koncerta izskaņas daļa bijusi grandioza

Iespaidīgo koncerta finālu apraksta arī laikraksts "Padomju Jaunatne"
1954. gada 18. jūlijā

Dziesmu svētki Elejā

Vēl pēdējie mēģinājumi uz estrades, īsa atpūta, un dziesmu dienas dalībnieki jau pulcējas Elejas MTS, lai no turienes svētku gājienā dotos cauri rajona centram uz skaisto parku, kur karogotās mašīnās un pajūgos sabraukuši tūkstošiem klausītāju no visiem rajona ciemiem, kolchoziem un iestādēm.

Daudzie karogi, pionieru baltās blūzītes un sarkanie kaklauti, dziedātāju un dejotāju tautas tērpi savā krāšņumā it kā sacenšas ar kupli sazēlušajiem Staļina vārdā nosauktā kolchoza kviešu laukiem abpus alejai, pa kuru virzās gājiens. Arī pati šo lauku kopēji ar savu priekšsēdētāju b. Jansonu priekšgalā iet gājienā ar lozungu: «Gan darbiņu viegli veica, gan dziesmiņu padziedāja».

Dziesmu dienas dalībnieku vidū daudz jauniešu, kuriem pie krūtīm mirdz komjaunatnes nozīmītes. Reizē ar citiem soļo kolchoza «Zelta druva» jauktais koris, kurā blakus kolchoza priekšsēdētājam b. Zviedrim soļo kolchoza agronoms komjaunietis Raimonds Ērglis un liellopu fermas vadītāja komjaunliete Helena Zaiceva. Ausmas tautas nama koristu vidū iet Ausmas MTS komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre Aina Millere, bet Sēsavas tautas nama deju kolektīvā piedalās kolchoza «Padomju Jaunatne» komjaunatnes pirmorganizācijas sekretāre Galda Ulmane un komjaunieši bb. Koškins un Grīnberga. Šie komjaunieši ir ne tikai labi dejotāji, kas paši sacerējuši deju «Kolchoznieku polka», bet viņiem ir arī labākais rajona komjauniešu kukurūzas posms, un vairākus gadus no vietas tie izaudzējuši augstas cukurbiešu ražas. Spēcīgi izskanēja kopkora dziedātās himnas un V. Muradeli dziesma «Partija — ceļvedis drošs». Turpinājumā apvienotie jauktie kori dziedāja P. Barisona «Dziesmai šodien liela diena» un J. Vītola «Gaismas pilī».

Tad uz svētku estrades uznāca apvienotie rajona deju kolektīvi (80 dalībnieki), izveidojami lielas piecstūrainas zvaigznes konturas. Pēc tam dejotāji izpildīja latviešu tautas dejas «Zvaigznīte», «Gatves deja», «Talsu deja», «Ačkups» u. c. Skatītāju lielu atsaucību izpelnījās Jēkabnieku ciema deju kolektīva (vadītāja A. Treigute) izpildītās latviešu dejas «Trijnieks», «Meita pulšus dancināja» un lietuviešu tautas dejas «Sudmalas» un «Gailis».

Programas turpinājumā apvienotie bērnu kori diriģenta I. Namiķa un E. Ducenas vadībā nodziedāja A. Liepiņa «Jauno pionieru dziesmu», krievu tautas dziesmu «Dzimtene», J. Ozoliņa «Dziesma — draugs» u. c.

Ar lielu patiku un prieku Elejas rajona darbaļaudis uzņēma savu apvienoto deju kolektīvu nodejoto igauņu tautas deju «Siena pļauja», ko ļoti asprātīgi tik lielam dejotāju skaitam bija iekārtojis deju virsvadītājs I. Juševics. Pēc «Ugunskura dejas» deju kolektīvi novietojās uz estrades, bet kori uzsāka A. Aleksandrova dziesmu «Lai Padomju valstij ir slava». Pie pēdējā panta piedziedājuma dziedātāji vidū paķērās uz abām pusēm un estrades dziļumā uz paaugstinājuma pacēlās divi pionieri — zēns un meitene, kas turēja virs galvām paceltu vārpu vainagu ar baltu miera balodi vidū. Uz estrades uznāca karogu kolona, kas sveica šo padomju miera simbolu. Atzskanēja pēdējā kopkora dziedātā dziesma:

«Brīvais sarkanais karogs,
Karogs uzvarai celts,
Lai pār mūsu dienām staro,
Lai kvēlo kā saulēkta zelts.»

Pēc koncerta Elejas rajona skates komisija apbalvoja ar goda rakstiem labākos korus, deju kolektīvus, čaklākos kulturas darbiniekus, kā arī uzvarētājus šā gada dramatisko kolektīvu un lietišķās un tēlotājas mākslas skatē.

Labākie deju kolektīvi rajonā ir Jēkabnieku ciema tautas namam, Zaļenieku un Sēsavas tautas namiem un Elejas rajona kulturas namam. Labākie kori — Staļina vārdā nosauktā kolchoza, Bērsteles tautas nama, kolchoza «Zelta druva», Ausmas tautas nama, Zaļenieku lauksaimniecības vidusskolas jauktie kori.

Daudzi dziedātāji saņēma goda rakstus arī kā dramatisko kolektīvu dalībnieki un kā vērtīgu izstrādājumu autori lietišķās un tēlotājas mākslas skatē.

Ar to noslēdzās Elejas rajona 1954. g. dziesmu dienas koncerts, kurā rajona darbaļaudis parādīja, ka tie prot ne tikai labi strādāt, bet gūst panākumus arī mākslinieciskajā pašdarbībā.

T. Bērziņš

1955. gads. Bez Padomju Savienības vadoņa un "visu tautu tēva"
Staļina ģīmetnes – nekādi...

50. gadu dziesmusvētkos daudz kas atgādināja politisku demonstrāciju.
Tāds bija laiks!

Un tomēr pāri visam – cilvēcisks prieks un līksme par dziesmu un deju...

... un skaistajiem tautastērpiem visapkārt, iespēju izrādīt arī savus – ar kalmēm, ozolzariem un ziediem rokās (īpaši kopkora sopräniem, kas allaž gozējušies priekšplānā)...

1960. gada dziesmusvētkos – kā jau "Hruščova atkušņa" laikā – politiskos saukļus estrādes noformējumā vismaz daļēji bija aizstājis uzraksts ar dziesmusvētkiem nozīmīgajiem Arvīda Skalbes vārdiem "Dziesmai šodien liela diena!", ko pazīstam ietērptus Pētera Barisona mūzikā

Koncerta beigās vienmēr sekoja apbalvojumu pasniegšana. Tos pirmkārt saņēma labāko amatiermākslas kopu vadītāji. 20. gs. 50. gadu otrās puses foto

1960. gadā svētku lielo balvu un diplomu saņēma Jaunsvirlaukas ciema Staļina un Raiņa vārdā nosaukto kolhozu apvienotais koris diriģentes Veltas Riekstas (attēlā vidū) vadībā. Kā jūsmoja prese, "šis nelielais, bet labi saliedētais koris, kas noorganizējās pavisam nesen, ar izjustu dziedājumu pārspēja tradicionālo uzvarētāju mūsu rajona dziesmu dienās – Vircavas ciema kori"

Godalgotais Jaunsvirlaukas koris ar savu diriģenti

Svētku laikā Elejas estrādes apmeklētāji varēja arī apriecāties par skaisto parku un tā apkaimē esošajām sendienu atblāzmām, pat ja skaistā Elejas pils jau stāvēja drupās. Attēlā – Dzirnieku puses korists pie sfinksas skulptūras atliekām parka pievārtē esošajos Parka kapos 1960. gada vasarā

Viens no kolektīviem, kas Jelgavas rajona dziesmusvētkos piedalījies patiešām daudzus gadus, ir Lielplatones ciema koris. Attēls no 1968. gada

1970. gada vasarā vecās estrādes vietā tika uzbūvēta jauna – daudz lielāka. Tā bija paredzēta vairāk nekā 860 dziedātāju kopkorim, kā arī dejotājiem, orķestrim un trim tūkstošiem skatītāju. Šī estrāde, kas, protams, pavēra iespēju jauniem mērogiem svētku norisē, saglabājusies līdz mūsdienām. No 1974. gada Jelgavas rajona dziesmu un deju svētkus dēvēja par dziesmu un darba vai darba un dziesmu svētkiem, un tajos tika godināti arī rajona darba pirmrindnieki. Bieži iztika tikai ar apzīmējumu "darba svētki", dziesmu un kur nu vēl deju vairs nepiesaucot. Tiesa, tādēļ šie svētki nekļuva māksliniecisku nabadzīgāki.

Svētku gājiens 1972. gadā.
Dažam korim tērps etnogrāfiskāks,
dažam – laikmetīgāks

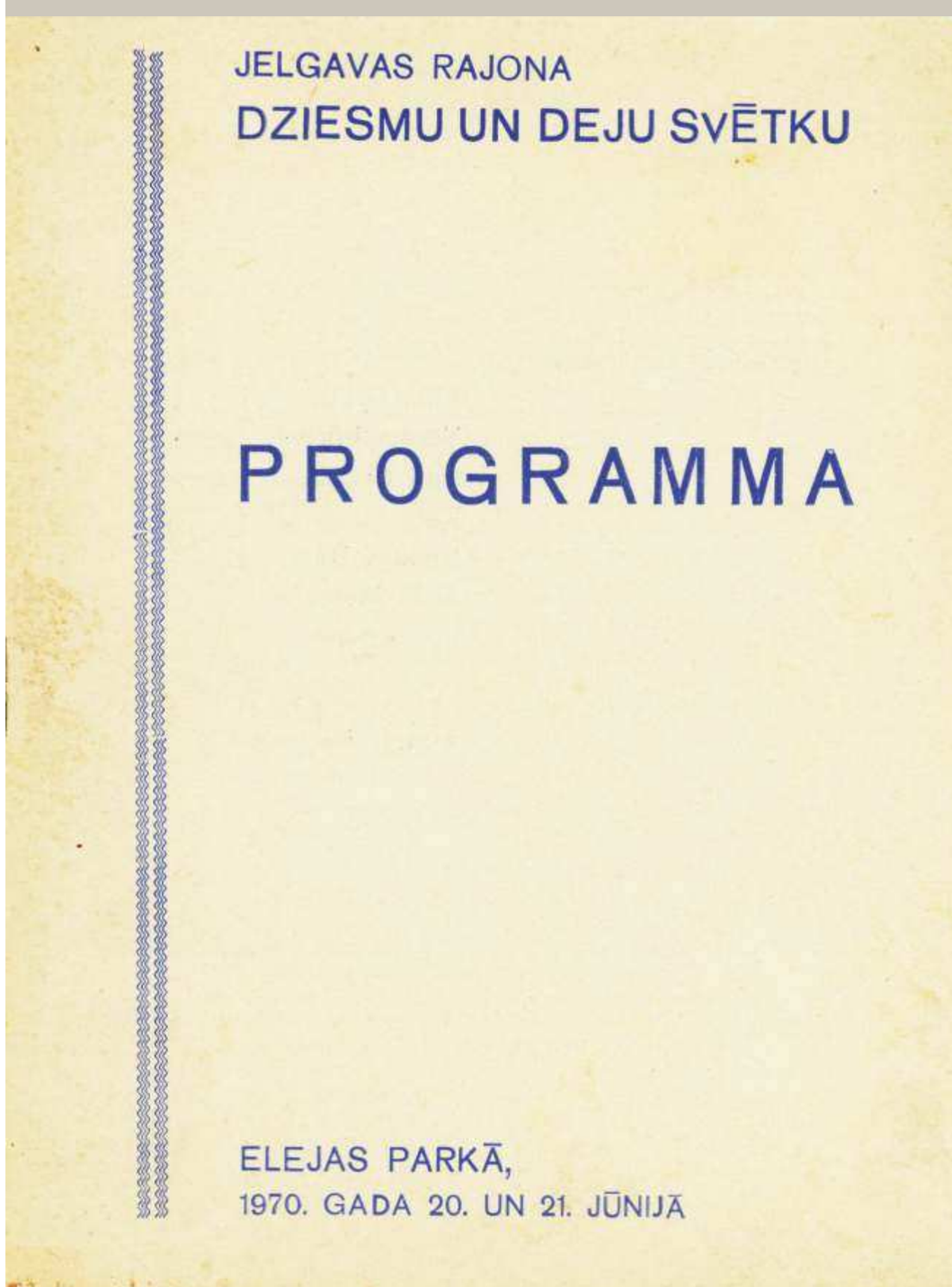

Svētkos tika aicināti piedalīties arī pārstāvji no kaimiņu pašvaldībām – Jelgavas pilsētas, Bauskas rajona. Attēlā – jelgavnieki ar padomju saimniecības "Jelgava" jaukto kori centrā

Vispārējo dziesmusvētku simtgadei veltīto rajona dziesmusvētku gājēji pie Elejas parka mūra 1973. gadā

Gājēju rindās, protams, ne tikai dziedoņi, bet arī dejotāji

1973. gads

1979. gads

1972. gads. Nesen – pirms pāris vasarām – uzceltā estrāde

Labāko amatiermākslas kopu vadītāju godināšana 1972. gada svētkos. Tiek sveikta Kalnciema ciema un kolhoza tautisko deju kopas vadone Elza Ausekle

Kalnciema deju kopa kopā ar ilggadējo Jelgavas rajona dziesmusvētku deju kolektīvu virsvadītāju un organizācijas komitejas locekli Vili Ozolu, kurš nācis no Kalnciema apkaimes

1973. gads. Estrādē izvietojies koris un pūtēju orķestris

Koncerta fināls sapulcējis arī dejotājus

Ilggadēju koristu godināšana koncerta izskaņā

Visvairāk goda tika amatiermākslas kopu vadītājiem un virsvadītājiem

Lielplatones ciema jauktā kora diriģente Silvija Līce ar goda vainagu

Kalnciema apvienotais koris ar savu enerģisko diriģenti Vizmu Šulci

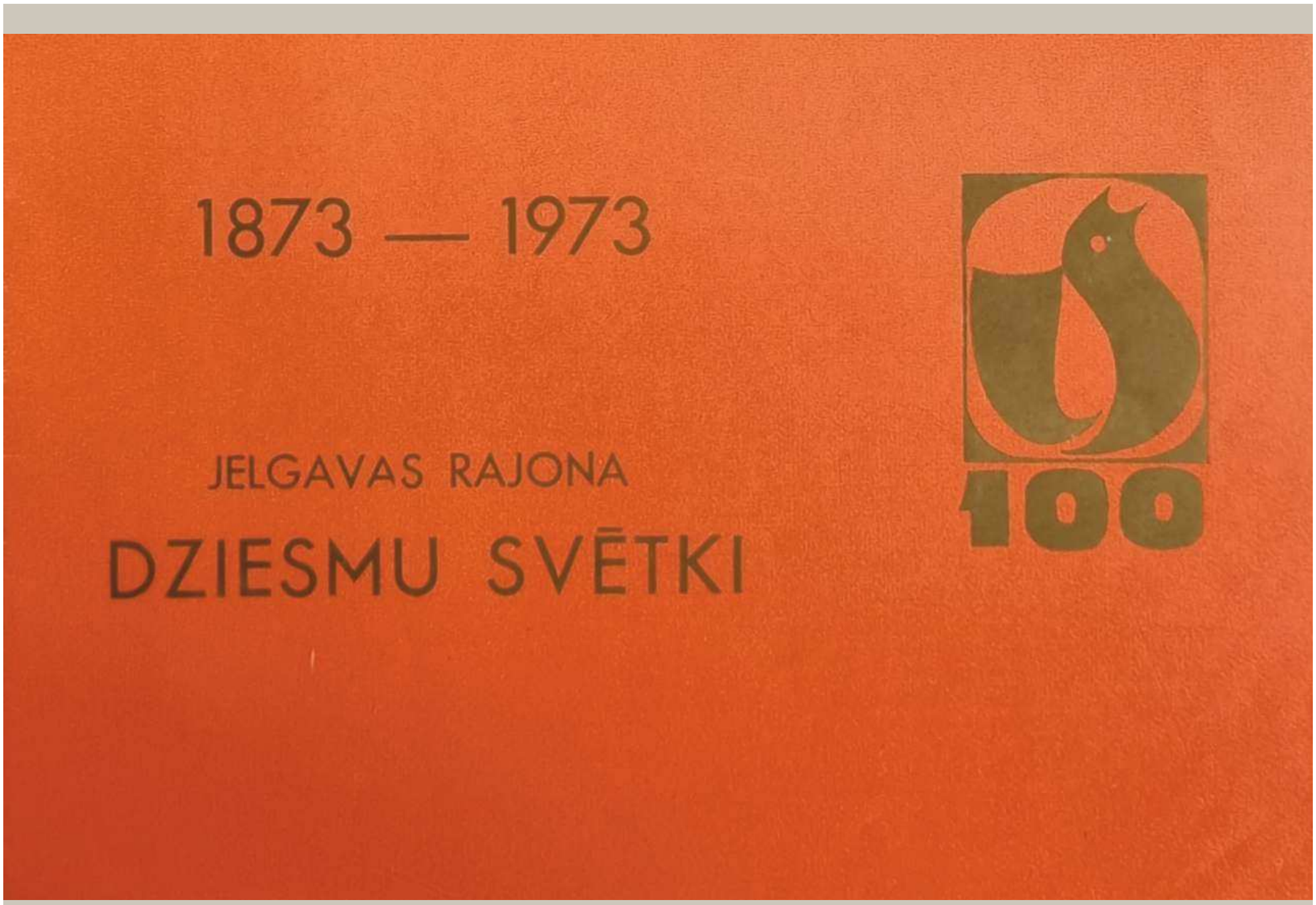

Ne vien svētku norises programma un galveno veidotāju vārdi, bet arī ziņas par visiem svētku dalībniekiem 1973. gadā iemūžinātas brošūriņā

1974. gads. Estrādi jau rotā uzraksts, kas izceļ ne dziesmas, bet darba nozīmi. Šo ievirzi, protams, noteica varas institūciju lēmumi

Kopkora priekšā – Jelgavas apkārtnē labi zināmā kordiriģente Velta Rieksta, Jelgavas un rajona koru virsdiriģente un viena no šīspuses dziesmusvētku māksliniecisskajām vadonēm daudzus gadus

1974. gadā darba un dziesmu svētki bija Jelgavas rajona izpildkomitejas Kultūras nodaļas vadītājas Elzas Misteres diplomdarbs Latvijas konservatorijas Kultūras darbinieku fakultātē. Svētku uzvedums, kā redzam, visai iespaidīgs – ar milzīgu vainagu centrā. To uzlūkojot, nāk prātā lielie brīvdabas uzvedumi ulmaņlaikos

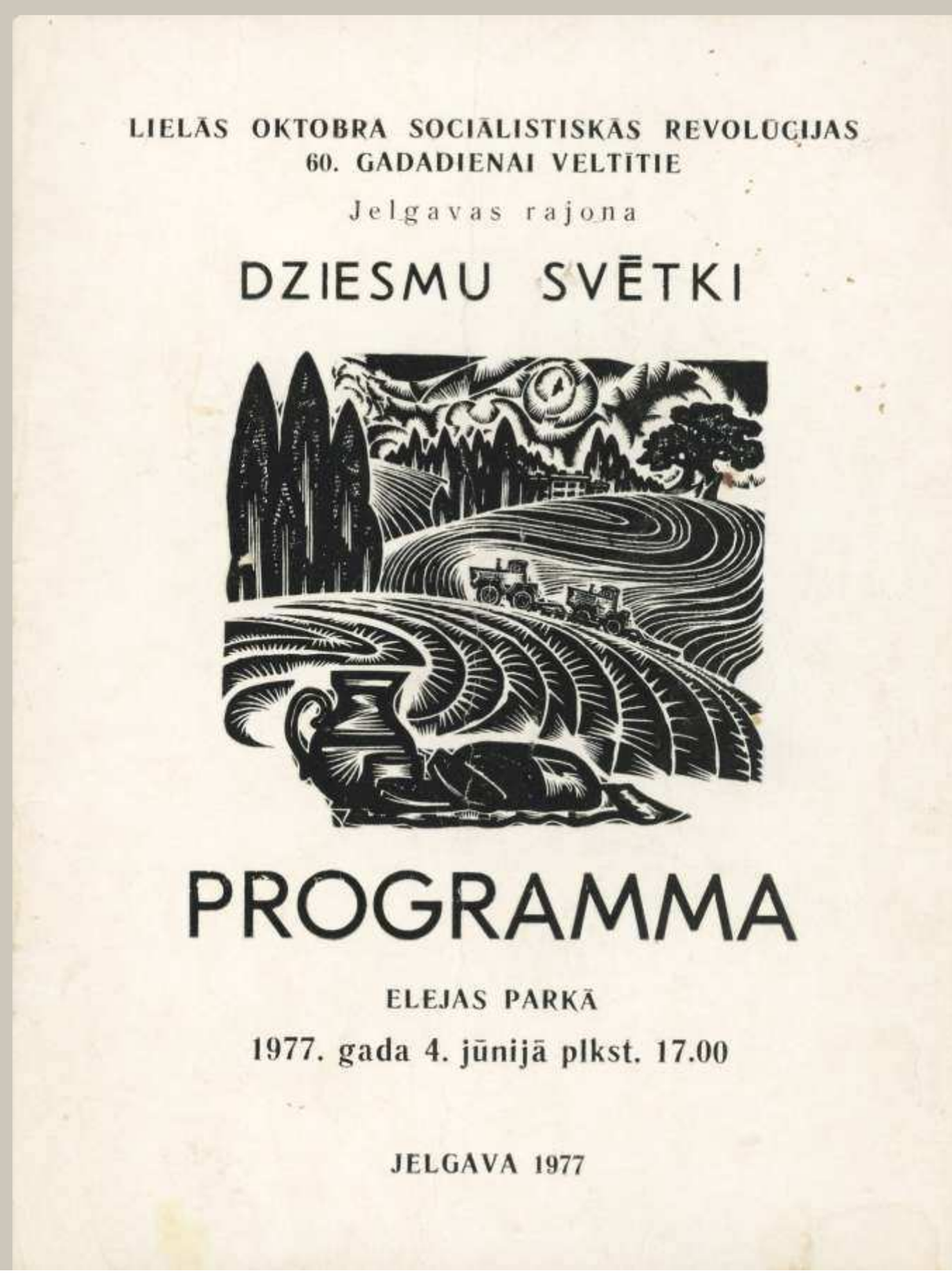

LIELĀS OKTOBRA SOCIĀLISTISKĀS REVOLŪCIJAS
60. GADADIENAI VELTĪTIE

Jelgavas rajona

DZIESMU SVĒTKI

PROGRAMMA

ELEJAS PARKĀ

1977. gada 4. jūnijā plkst. 17.00

JELGAVA 1977

Dziesmusvētku organizācijas jeb rīcības komiteja – svētku māksliniecisk̄ā vadība. Gājēju priekšgalā – rajona deju kopu virsvadītājs horeogrāfs Vilis Ozols un rajona koru virsdiriģents Arnis Poruks. 1979. gads

Gados vēl jaunais, bet apdāvinātais virsdiriģents Arnis Poruks kopkora priekšā

Nereti kordziesmas pavadīja pūtēju orķestris (kopā ar klavierēm)

Ik reizi estrādes centru rotāja cita emblēma, kas parasti bijusi redzama arī svētku reklāmas un piemiņas materiālos. Bildē joprojām 1979. gads

1979. gada svētkos piedalījās arī skolēni. Skolēnu deju kolektīvu virsvadītāja bija Inta Grausa, savukārt koru virsdiriģente – Lūcija Pintere (priekšplānā no kreisās)

Piemiņai no svētkiem tapa vimpeļi

Dažkārt gan svētkus nācies baudīt arī ne tai saulainākajā laikā... 20. gs. 70. gadu foto

Protams, svētku laikā nav izpalikusi arī pieklājīga uzdzīve jeb sadraudzība. Lūk, Lielplatones koristi atpūtas brīdī 1973. gada svētku laikā Elejā

Rīt Elejas parkā —

RAJONA DARBA SVĒTKI

PULKSTEN 9 — UGUNSDZĒSEJU KOMANDU SACENSĪBAS,

10 — VIEGLO, KRAVAS AUTOMAŠĪNU UN RITEŅTRAKTORU VEIKLĪBAS SACENSĪBAS, (kolhoza «Avangards» centrā nevis Elejas parkā);

12 — SACENSĪBAS «ZELTA MOPEDS»,

15 — SPORTA ZIRGU PARĀDE,

17 — SVĒTKU KONCERTS UN DARBA PIRMRINDNIEKU APBALVOŠANA,

20 — DEJAS.

No pulksten 11 darbosies spēļu automāti, plašā izvēlē būs pārtikas un rūpniecības preces.

Presē atrodama 1990. gada svētku kopējās norises programma

Eleja gan nav vienīgā vieta mūsdienu Jelgavas novadā, kur laikā kopš Otrā pasaules kara izskanējuši nelieli dziedāšanas svētki. 1970. gada jūlijā mazi dziesmu svētki, piedaloties dažiem koriem, deju kopām un pūtēju orķestrim, notika arī Kalnciema pilsētciematā. Šo svētku norisi ataino prese: "Dziesmu un deju svētki Kalnciemā sākās ar svinīgu gājienu no Kaiģu vidusskolas uz būvmateriālu kombināta parku. Svētku koncertu ievadīja V. Kaminska "Himna Dzimtenei". Tad sekoja E. Dārziņa "Lauztās priedes", J. Vītola "Gaismas pils" un daudzas citas dziesmas, kas izpelnījās skatītāju dzīvu atsaucību. Dziesmas mijās ar raitām dejām [..]. Tās izpildīja ne tikai kalnciemieši, bet arī padomju saimniecības "Jelgava" deju kolektīvs, kas viesojās svētkos pie mums. [..] Vairākus skaņdarbus izpildīja arī kolhoza "Ziedkalne" pūtēju orķestris. Mūsu koncertu kuplināja Jelgavas centrālā kultūras nama koris "Līga". Pēc koncerta vēl ilgi pāri Lielupei skanēja mūzika, kalnciemieši dejoja un līksmojās." (No I. Skujas raksta "Svētki Kalnciemā" laikrakstā "Darba Uzvara" 1970. gada 21. jūlijā.) Diemžēl, cik zināms, šādi mazie dziesmusvētki Kalnciemā vairs neatkārtojās...

Dziesmusvētku kopkoris 1970. gadā Kalnciema pilsētciematā – parkā pie būvmateriālu kombināta pārvaldes ēkas – kādreizējās ķieģeļrūpnieka Teilora savrupmājas, kas celta 19. gs. beigās, kad iekārtots arī parks

Arī Līvbērzē un citviet izskanējuši plašāki koncerti, kuros piedalījušies vairāki kori. Taču šie sarīkojumi notikuši telpās, kādēļ par dziesmusvētkiem laikam nebūtu uzskatāmi.

Laikā pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas Jelgavas rajona un vēlāk novada dziesmusvētku ieraža Elejas parka estrādē turpinājās līdztekus vai pamīšus līdzīga rakstura svētkiem Jelgavā, tomēr biežāk kā skolēnu un viņu ģimeņu, ne pieaugušo festivāli. 21. gadsimta otrās desmitgades sākumā pieaugušo dziesmusvētki Elejas parkā atkal uzplaiksnīja un kādu laiku turpinājās zem Jelgavas novada svētku karoga, savukārt 2012. gads nesa pavisam īpašu notikumu – Zemgales dziesmusvētkus, kas gan padomju laikā notikušo svētku vērienu īsti nesasniedza. Taču nu, 21. gadsimta otrajā desmitgadē, dziesmusvētku gaita Jelgavas novadā rādās apstājusies pavisam. Vai reiz sekos turpinājums?

Jelgavas novada svētkos 2011. gadā

Jauktajam korim "Sidrabe" – plaši pazīstams solists – novadnieks tenors Jānis Kurševs, ilggadējās kora diriģentes Zitas Kurševas dēls

Sidrabieši Zemgales dziesmusvētkos Elejas parkā 2012. gadā. Dziesmuprieku arī lietus nespēj aizskalot!

Zemgales kopkoris

Jelgavas novada svētku koris mēģinājumā 2013. gadā

Virsdiriģenta godā – Ints Teterovskis

2014. gada Jelgavas novada svētkos – arī garīgās mūzikas koncerts (no Elejas parka pavisam netālajā Sesavas luterāņu dievnamā). Nu gluži kā Vispārējos dziesmusvētkos un dažos reģionālajos svētkos, atceroties, ka dziesmusvētki Latvijā sakņojas kristīgās kordziedāšanas tradīcijās

Jelgavas novada svētki Elejā 2015. gadā – vieni no pašiem pēdējiem mazajiem dziesmusvētkiem novadā. Tajos piedalījās arī viesi no citiem novadiem